

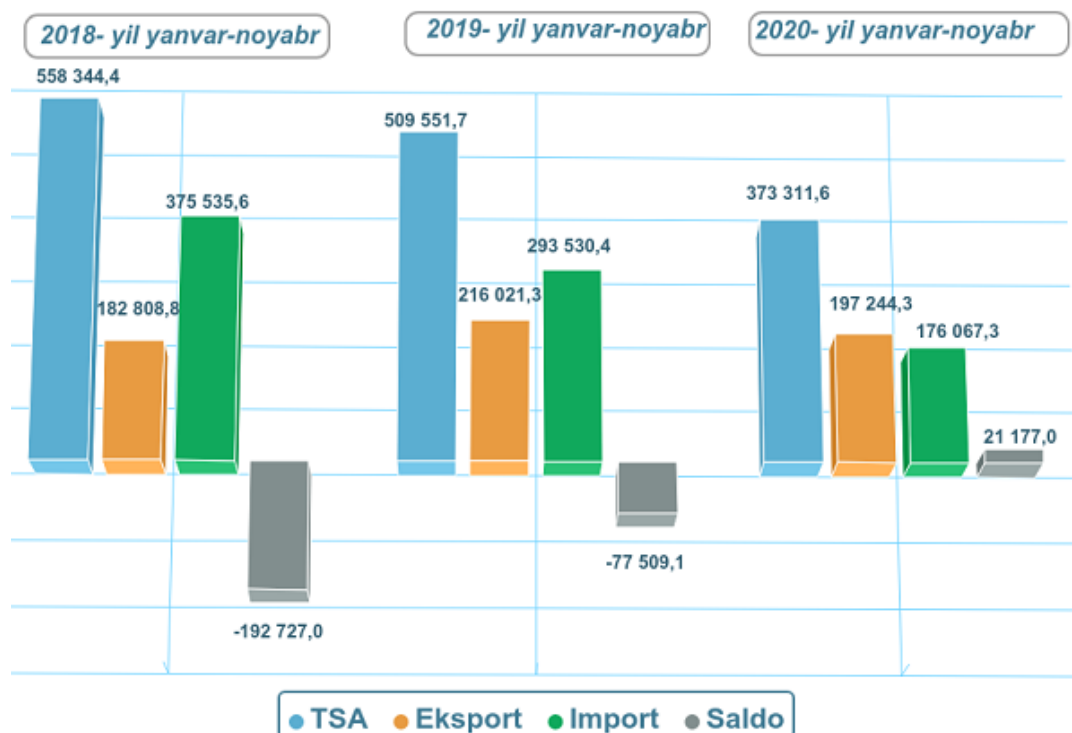

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020- yil yanvar-noyabr oylari uchun dastlabki ma`lumot)

Tashqi iqtisodiy faoliyat, xususan mamlakatda amalga oshirilayotgan tashqi savdo siyosatining natijasi to'g'ridan-to'g'ri aholi turmush darajasiga ta'sir qiladi.

2020- yilning yanvar-noyabr oylari natijalariga ko'ra viloyatning tashqi savdo aylanmasi(matnda TSA) 373 311,6 ming AQSh dollarini tashkil qildi va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 136 240,1 ming AQSh dollariga kamaydi.

TASHQI SAVDO
AYLANMASI
VA BALANSI
(yanvar-
noyabr, ming.
AQShdollar)

Ma`lumot uchun: O`zbekiston Respublikasi tovarlar tashqi savdosi statistika ko`rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keying o`rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o`rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o`z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo`yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o`rtasida o`tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO`LGAN DAVLATLAR (2020-yil yanvar-noyabr, ming. AQShdollar, ulushi, % da)

TSAning umumiy hajmidan eksport 197 244,3 ming AQSh dollariga etdi (2019- yil yanvar-noyabriga nisbatan 8,7 % pasayish qayd etildi), import esa 176 067,3 ming AQSh dollarini (pasayish 40,0 %) tashkil etdi. Tashqi savdo aylanmasining 21 177,0 ming AQSh dollari miqdoridagi faol saldosini qayd etildi.

Top-10 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, %da
Xitoy Xalq Respublikasi	117 818,0	50 800,9	67 017,0	31,6
Rossiya Federatsiyasi	46 442,9	21 054,5	25 388,4	12,4
Afg`oniston	41 879,8	41 714,8	164,9	11,2
Pokiston	37 760,2	36 013,1	1 747,1	10,1
Qozog`iston	33 887,4	4 992,4	28 895,0	9,1
Turkiya	21 999,1	11 097,3	10 901,9	5,9
Tojikiston	16 422,6	8 650,4	7 772,2	4,4
Qirg`iz Respublikasi	15 431,2	14 239,0	1 192,2	4,1
Hindiston	5 897,7	335,1	5 562,6	1,6
Litva	5 774,1	15,6	5 758,5	1,5

Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlar o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarishning o'sishi va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Surxondaryo viloyati dunyoning 50 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshiradi. Ularning tashqi savdo aylanmasining eng kata hajmi Xitoy (31,6 %), Rossiya Federatsiyasi (12,4 %), Afg'oniston (11,2 %), Pokiston (10,1 %), Qozog'iston (9,1 %), Turkiya (5,9 %), Tojikiston (4,4 %), Qirg'iz Respublikasi (4,1 %) va Hindiston (1,5 %).

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko`rish mumkin.

Xususan, so'nggi yillarda TSA da jiddiy o'zgarishlar kuzatildi, masalan, Qirg'iziston va Tojikiston kabi davlatlar bilan sezilarli o'zgarishlar yuz berdi. Qirg'iziston, Tojikiston va Afg'oniston bilan faol tashqi savdo balansi mavjudligini mamlakatning tashqi savdosidagi ijobiy natija deb hisoblash mumkin.

TSAning boshqa davlatlar bilan eng kata hajmi (qo'shni davlatlardan tashqari) Xitoy, Rossiya, Pokiston va Turkiyaga to'g'ri keladi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat sohasida 20 ta yirik sherik-davlat orasida oltita mamlakat bilan faol tashqi savdo kuzatildi, jumladan Afg'oniston (41 549,9 ming AQSh dollari), Pokiston (34 266,0 ming AQSh dollari) bilan faol tashqi savdo balansi mavjud. Qirg'iziston (13 046,8 ming AQSh dollari), Singapur (4 619,9 ming AQSh dollari), Tojikiston (878,2 ming AQSh dollari), Ozarbayjon (683,0 ming AQSh dollari) va Turkiya (195,4 ming AQSh dollari) .

Tashqi savdo aylanmasining passiv qoldig'i qolgan 13 ta mamlakatda saqlanib qolmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKORDAVL ATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-noyabr ming. AQSh dollari)

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
XITOIY XALQ RESPUBLIKASI	69 326,9	153 312,2	117 818,0
Eksport	10 722,1	55 236,7	50 800,9
Import	58 604,8	98 075,5	67 017,0
Saldo	-47 882,6	-42 838,7	-16 216,1
Rossiya Federatsiyasi	58 638,4	51 083,8	46 442,9
Eksport	29 779,5	17 667,0	21 054,5
Import	28 858,9	33 416,8	25 388,4
Saldo	920,6	-15 749,8	-4 333,9
Afg`oniston	51 993,9	55 726,7	41 879,8
Eksport	51 615,0	55 467,8	41 714,8
Import	378,9	258,9	164,9
Saldo	51 236,1	55 209,0	41 549,9
Pokiston	39 916,5	56 738,2	37 760,2
Eksport	13 465,7	52 034,2	36 013,1
Import	26 450,8	4 704,1	1 747,1
Saldo	-12 985,1	47 330,1	34 266,0
Qozog`iston	94 312,5	38 524,4	33 887,4
Eksport	54 106,5	14 087,6	4 992,4
Import	40 206,0	24 436,8	28 895,0
Saldo	13 900,5	-10 349,3	-23 902,6
Turkiya	29 842,2	31 996,6	21 999,1
Eksport	6 000,9	5 188,0	11 097,3
Import	23 841,3	26 808,6	10 901,9
Saldo	-17 840,4	-21 620,6	195,4
Tojikiston	21 437,3	15 598,3	16 422,6
Eksport	2 106,4	4 547,8	8 650,4
Import	19 330,9	11 050,4	7 772,2
Saldo	-17 224,5	-6 502,6	878,2

SURXONDARYO VILOYATINING YERLIK HAMAQORAVL ATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-noyabr, ming. AQSh dollari)

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Qirg'iz Respublikasi	2 607,9	704,5	15 431,2
Eksport	1 982,2	100,1	14 239,0
Import	625,7	604,4	1 192,2
Saldo	1 356,6	-504,3	13 046,8
Hindiston	16 210,7	3 369,5	5 897,7
Eksport	714,9	106,5	335,1
Import	15 495,8	3 263,0	5 562,6
Saldo	-14 780,9	-3 156,4	-5 227,5
Litva	7 364,4	6 129,1	5 774,1
Eksport	-	281,9	15,6
Import	7 364,4	5 847,1	5 758,5
Saldo	-7 364,4	-5 565,2	-5 743,0
Koreya Respublikasi	24 728,3	16 159,4	5 161,5
Eksport	1 181,4	1 041,9	18,0
Import	23 546,9	15 117,5	5 143,5
Saldo	-22 365,5	-14 075,5	-5 125,4
Singapur	83,6	489,3	4 619,9
Eksport	83,6	489,3	4 619,9
Import	-	-	-
Saldo	83,6	489,3	4 619,9
Germaniya	14 939,0	5 660,2	3 738,1
Eksport	581,4	409,5	114,4
Import	14 357,6	5 250,7	3 623,6
Saldo	-13 776,3	-4 841,2	-3 509,2
Ukraina	14 530,1	13 694,7	3 030,8
Eksport	746,9	3 501,2	669,6
Import	13 783,2	10 193,6	2 361,2
Saldo	-13 036,3	-6 692,4	-1 691,6

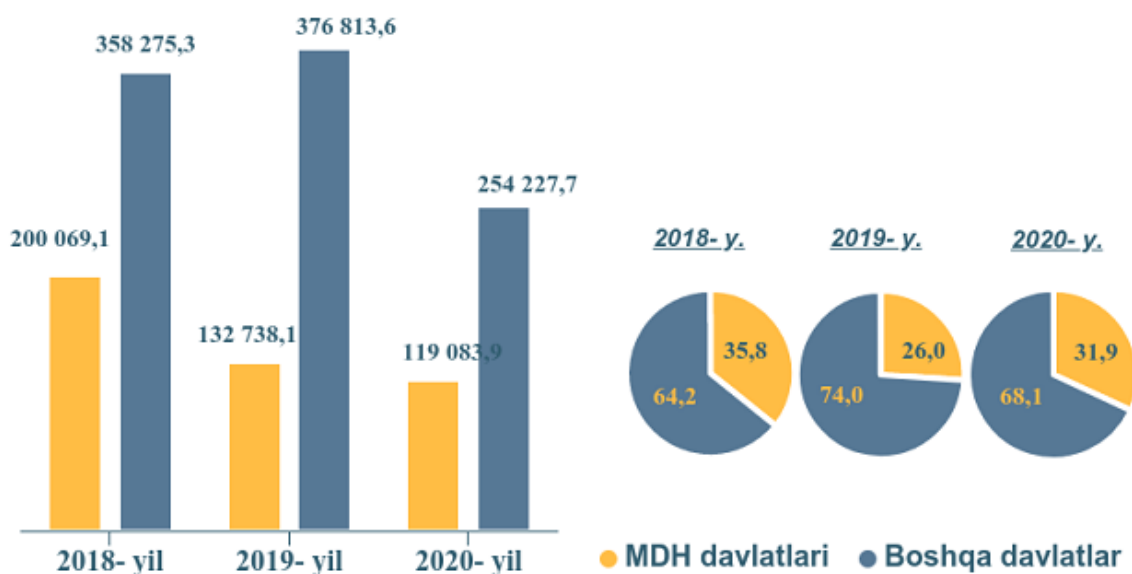
SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKORDAVL ATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-noyabr, ming. AQSh dollari)

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Italiya	13 343,1	1 024,6	1 895,0
Eksport	0,6	24,6	
Import	13 342,5	1 000,0	1 895,0
Saldo	-13 341,9	-975,4	-1 895,0
Belarussiya	1 297,7	5 984,1	1 831,1
Eksport	239,9	429,9	529,8
Import	1 057,8	5 554,3	1 301,3
Saldo	-817,9	-5 124,4	-771,5
Eron	12 662,5	11 739,8	1 700,1
Eksport	1 078,5	1 520,8	
Import	11 584,0	10 219,0	1 700,1
Saldo	-10 505,5	-8 698,1	-1 700,1
Latviya	33 875,3	7 300,0	1 695,3
Eksport	14,4	105,9	4,4
Import	33 860,8	7 194,1	1 691,0
Saldo	-33 846,4	-7 088,2	-1 686,6
Turkmaniston	5 942,6	6 427,0	1 114,4
Eksport	235,7	61,0	68,8
Import	5 706,9	6 366,0	1 045,6
Saldo	-5 471,1	-6 305,1	-976,8
Ozərbayjon	1 036,5	598,9	841,0
Eksport	1 036,5	106,7	762,0
Import	-	492,3	79,0
Saldo	1 036,5	-385,6	683,0

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-noyabr, ming. AQSh dollari, ulushi, % da)

Respublika hukumati tomonidan tashqi savdoni har tomonlama qo'llab-quvvatlash va hamkorlikni mustahkamlash bo'yicha ko'rilayotgan chora-tadbirlar natijasida xorijiy mamlakatlarning tashqi savdo aylanmasining 2019- yilning shu davriga nisbatan ulushi 3,9 % ga oshdi va ularning tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2020- yilning yanvar-noyabr oylarida 68,1 % ni tashkil etdi.

2020- yil yanvar-noyabr oylarida MDH mamlakatlarining tashqi savdo aylanmasi hajmi 2019- yilning shu davriga nisbatan pasaygan (5,9 % ga kamayish) va umumiy tashqi savdo aylanmasining 31,9 % ni tashkil etdi.

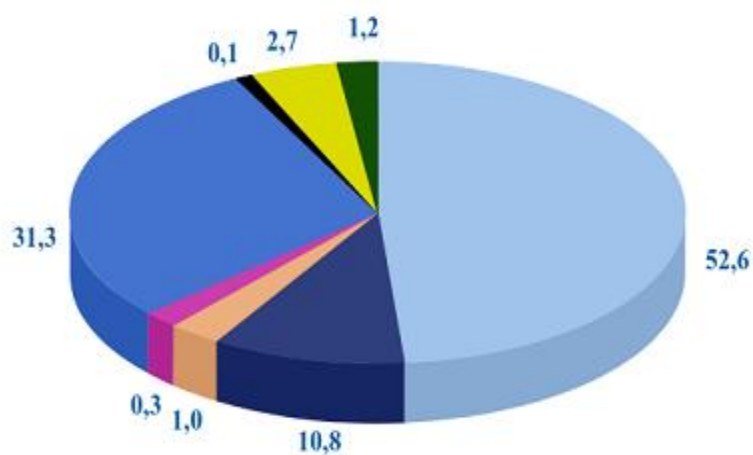

SURXONDARYO VILOYAT EKSPORTI (2020-yil yanvar-noyabr)

Joriy yilning yanvar-noyabr oylarida eksport qiluvchi subyektlarning umumiy soni 305 tani tashkil etib, bu eksport hajmini 197 244,3 ming AQSh dollariga yetkazishni ta'minladi (pasayish 2019- yilning shu davriga nisbatan 8,7 % ni tashkil etdi).

Eksport tarkibining 98,8 % ni asosan oziq-ovqat mahsulotlariga (52,6 %), sanoat mahsulotlariga (31,3 %) to'g'ri keladi.

XSST
BO`YICHA
EKSPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar –
noyabr,
ulushi, % da)

**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARGA
EKSPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
noyabr)**

XSST tarkibi	Ming. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	197 244,3	50 986,1	146 258,2	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	103 668,5	35 484,8	68 183,7	52,6	69,6	46,6
Ichimliklar va tamaki	96,4	71,3	25,1	-	0,1	-
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	21 242,0	2 266,1	18 975,9	10,8	4,5	13,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	72,1	52,5	19,6	-	0,1	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	1 998,1	1 298,7	699,4	1,0	2,6	0,5
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	642,8	363,2	279,6	0,3	0,7	0,2
Sanoat mahsulotlari	61 711,2	5 101,3	56 609,9	31,3	10,0	38,7
Mashinalar va transport uskunolari	281,4	169,9	111,5	0,1	0,3	0,1
Har xil tayyor mahsulotlar	5 232,8	4 738,2	494,6	2,7	9,3	0,3
Xizmatlar	2 298,9	1 439,9	859,0	1,2	2,8	0,6

Tovarlarni eksport qilish yo'nalishida MDH va boshqa xorijiy davlatlar o'rtasidagi xizmatlardafarq mavjud. Shunday qilib, MDH mamlakatlariga eksportning 69,3 foizi birinchi navbatda bu oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar, undan keyin turli xil tayyor mahsulotlar va ishlab chiqarilgan mahsulotlarga to'g'ri keladi.

**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTINING
O`SISH
SUR`ATLARI
(2020-yil
yanvar-
noyabr)**

XSST tarkibi	2019- yilning yanvar-noyabriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	91,3	125,9	83,3
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	78,3	113,8	67,3
Yoqilg'i bundan mustasno, noziq-ovqat xom ashyolari	186,7	3,3 m.	177,5
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	97,9	71,3	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	135,7	88,5	165,7
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	7,1 m.	4,0 m.	
Sanoat mahsulotlari	93,8	93,1	93,9
Mashinalar va transport uskunalari	15,4	7,5 m.	6,2
Har xil tayyor mahsulotlar	14,5 m.	15,0 m.	10,9
Xizmatlar	88,9	121,7	61,3

Hisobot davrida MDH mamlakatlariga turli xil tayyor mahsulotlar, sanoat tovarlari, nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i, hayvonot va o'simlik moylari, shuningdek kimyoviy moddalar va shu kabi mahsulotlar eksporti oshdi, asosan oziq-ovqat va tirik hayvonlar, sanoat mahsulotlari eksporti pasayishi qayd etildi.

Eksport qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahliliboshqa mamlakatlarga yuborilgan 2020- yil yanvar-noyabr oylarida 2019-yilning yanvar-noyabr oylariga nisbatan yoqilg'i, hayvonot va o'simlik moylari, shuningdek, turli xil tayyor mahsulotlar va kimyoviy moddalardan tashqari nooziq-ovqat xom ashyolari eksporti hajmi oshganligini ko'rsatdi. Oziq-ovqat va tirik hayvonlar, ishlab chiqarilgan mahsulotlar va xizmatlar eksporti kamaydi.

**MDH
VA BOSHQA
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTI
HAJMLARI
DINAMIKASI
(yanvar-
noyabr,
ming.
AQShdollar,
ulushi, % da)**

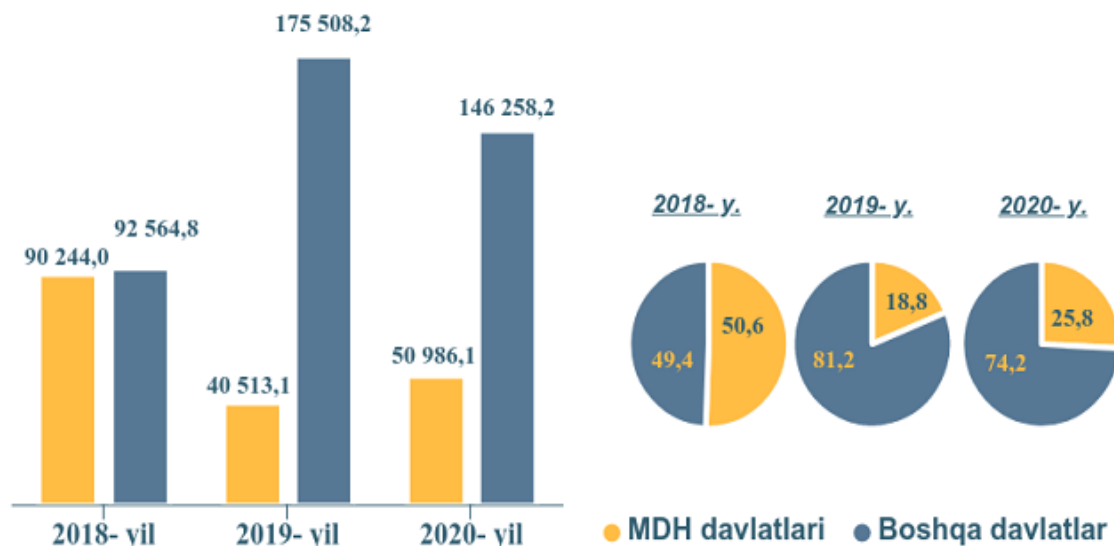
XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100	100	100
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	79,2	61,3	52,6
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	6,6	5,3	10,8
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	1,9	-	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	-	0,7	1,0
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	0,2	-	0,3
Sanoat mahsulotlari	10,4	30,4	31,3
Mashinalar va transport uskunalari	-	0,9	0,1

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Har xil tayyor mahsulotlar	-	0,2	2,7
Xizmatlar	1,7	1,2	1,2

So'nggi uch yil ichida boshqa xorijiy mamlakatlarga eksport qilish hajmi oshdi va ularning umumiy hajmidagi ulushi 50,6 % dan 74,2 % ga ko'tarildi. Mos ravishda MDH mamlakatlariga eksportning umumiy hajmidagi ulushi 49,4 % dan 25,8 % gacha pasaydi.

**EKSPORT
DAVLATLARGA
MDH va
BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLAR**
(yanvar-noyabr
oylari uchun,
ming AQSh
dollari, ulush,%)

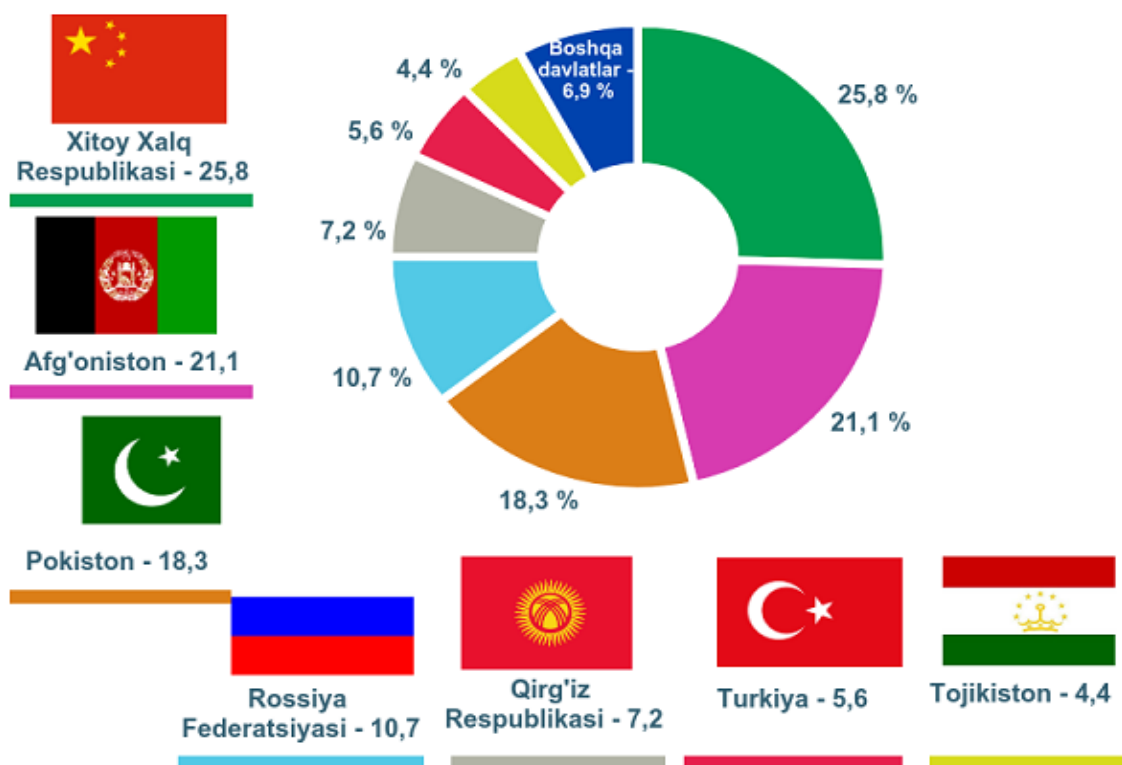
2019- yil yanvar-noyabr oylariga nisbatan tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksportidagi asosiy sheriklarimiz Xitoy (umumiy eksportning 25,8 %), Afg'oniston (21,1 %), Pokiston (18,3 %), Rossiya Federatsiyasi (10,7 %), Qirg'iziston (7,2 %), Turkiya (5,6 %) va Tojikiston (4,4 %) Ularning umumiy eksport hajmidagi ulushi 93,1 % ga etdi.

2020- yil yanvar-noyabr oylarida, 2019 –yilning shu davriga nisbatan Pokiston tovarlar va xizmatlar eksportida ettita yirik sherik mamlakatlari orasida XXRda etakchi mavqeini yo'qotdi va uchinchi o'rinni egalladi. Afg'oniston ikkinchi, Rossiya Federatsiyasi esa beshinchi o'rindan uchinchi o'ringa ko'tarildi va Qirg'iziston yigirma oltinchi o'rindan beshinchi o'ringa ko'tarildi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha jug'rofiyasi 2019- yilning shu davriga nisbatan 38 tadan 29 tagacha pasaydi.

SURXONDARYO VILOYATIEKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI (2020- yil yanvar-noyabr, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O`SISH SUR`ATLARI (yanvar-noyabr)

Davlatlar	Ming.AQSHdollari		O'sishsur'ati, % da		O'rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
XXR	55 236,7	50 800,9	5,1 m.	92,0	2	1
Afg`oniston	55 467,8	41 714,8	107,5	75,2	1	2
Pokiston	52 034,2	36 013,1	3,9 m.	69,2	3	3
Россия	17 667,0	21 054,5	59,3	119,2	4	4
Qirg'iz Respublikasi	100,1	14 239,0	5,0	142,3 m.	26	5
Turkiya	5 188,0	11 097,3	86,5	2,1 m.	6	6
Tojikiston	4 547,8	8 650,4	2,2 m.	190,2	7	7
Qozog`iston	14087,6	4 992,4	26,0	35,4	5	8
Singapur	489,3	4 619,9	5,9 m.	9,4 m.	14	9
Ozabayjon	106,7	762,0	10,3	7,1 m.	22	10
Ukraina	3 501,2	669,6	4,7 m.	19,1	8	11
Belarus	429,9	529,8	179,2	123,2	10	12
Hindiston	106,5	335,1	14,9	3,1 m.	16	13
Estoniya	-	215,0	-	-	23	14
Polsha	468,5	199,6	991,8	42,6	40	15

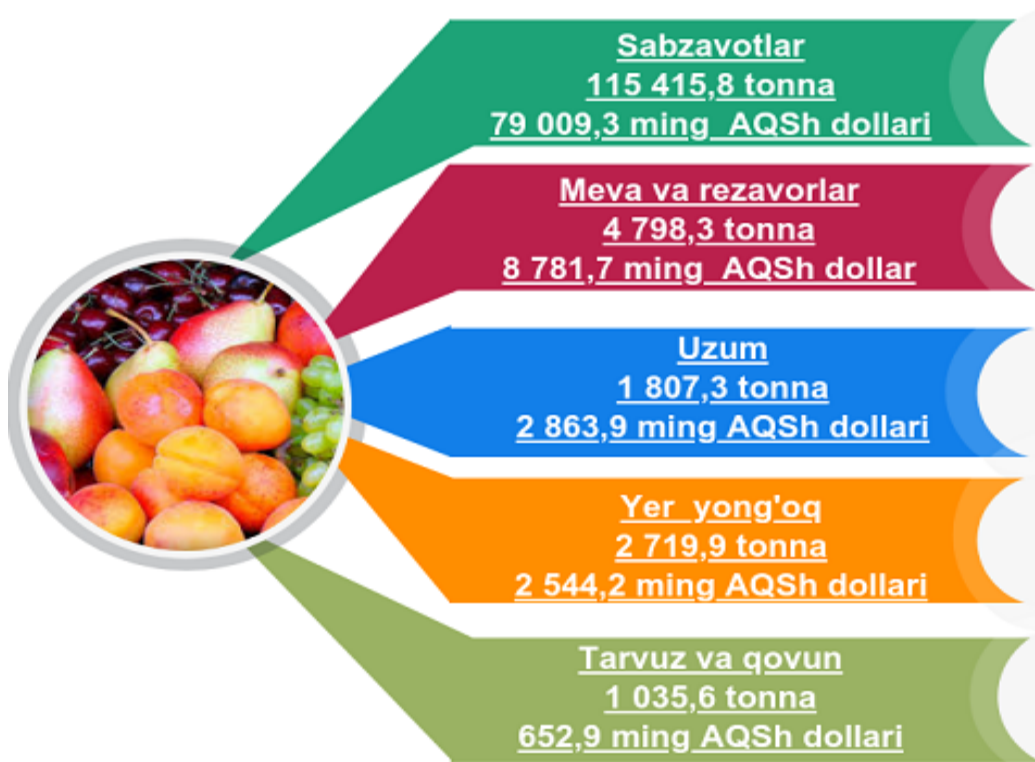
Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar, material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlar kiradi.

Meva va sabzavotlarni

Meva va sabzavotlarni eksport qilish hajmi jismoniy ko'rinishda 125 776,9 tonnadan ko'proqni tashkil etdi va qiymat jihatidan 93 852,0 ming AQSh dollaridan oshdi (2019- yilning shu davriga nisbatan pasayish darajasi 103,1 % ni va 21,1 % ni) tashkil etdi.

**MEVA-
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARI
EKSPORTI
(2020-yil
yanvar-
noyabr)**

Shundan 115 415,8 tonna sabzavot eksport qilindi, 79 009,3 ming AQSh dollari shuningdek, 8 781,7 ming AQSh dollari miqdoridagi 4 798,3 tonna meva va reza mevalari (qiymati 2019- yilning shu davriga nisbatan pasayish sur'ati mos ravishda 22,7 % va 19,4 % ni tashkil etdi).

Hukumat qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratayotgani bois yildan-yilga eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi oshmoqda. 2020- yil yanvar-noyabr oylarida eksportning umumiy hajmida meva-sabzavot mahsulotlarining ulushi 47,6 % ni tashkil etdi.

Meva va sabzavotlarning asosiy eksport bozorlari Afg'oniston, Pokiston, Rossiya, va Qozog'istonda joylashgan.

Mevava sabzavotlarni eksport qilish bo'yicha eng katta hajm meva va sabzavotlarning Afg'onistonga (32,9 %), Pokiston (31,1 %), Rossiya Federatsiyasi (19,0 %), Qirg'iz Respublikasida (9,4 %) va Qozog'istonda (4,0 %) ga to'g'ri keladi.

**MEVA -
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARINING
EKSPORT
GEOGRAFIYASI
(yanvar-
noyabr)**

Davlatlar	2019- yil			2020- yil		
	tonna	ming. AQSh dollari	ulushi*, % da	tonna	ming. AQSh dollari	ulushi*, % da
Afg`oniston	22 850,0	37 039,6	31,1	41 584,2	30 740,9	32,8
Pokiston	33 376,4	45 369,9	38,1	25 676,6	30 665,5	32,7
Rossiya Federatsiyasi	20 266,2	10 727,2	9,0	35 485,4	16 794,0	17,9
Qirg`iz Respublikasi	-	-	-	1 222,4	7 824,9	8,3
Qozog`iston	30 878,8	13 964,9	11,7	15 819,0	4 660,7	5,0
Tojikiston	1 917,0	1 615,5	1,4	1 277,1	760,4	0,8
Ukraina	2 607,1	3 492,6	2,9	1 743,3	669,6	0,7
Belarus	1 213,4	358,3	0,3	1 408,7	399,8	0,4
Ozarbayjon	66,0	63,3	0,1	294,5	264,7	0,3
XXR	3 756,4	2 774,6	2,3	286,0	256,3	0,3
Polsha	960,0	468,5	0,4	319,8	199,6	0,2
AQSH	76,8	54,0	0,0	34,0	153,6	0,2
Iroq	652,4	518,1	0,4	167,0	107,4	0,1
Gruziya	126,9	114,9	0,1	87,2	82,9	0,1
BAA	295,9	261,7	0,2	129,8	77,9	0,1
Germaniya	213,8	409,5	0,3	44,8	73,2	0,1
Turkmaniston	50,0	58,1	0,1	95,5	61,5	0,1
Boshqalar	2 680,8	1 675,0	1,4	101,7	59,2	0,1

*-qiymat ifodasidan

**TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARINI
EKSPORT QILISH**

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining o'sishini to'g'ridan-to'g'ri tayyor mahsulot ishlab chiqarish va paxta xom ashyosi etishtirish o'rniga qo'shimcha qiymatni shakllantirishdagi islohotlar natijasida ko'rish mumkin.

2020- yil yanvar-noyabr oylarida to'qimachilik mahsulotlari 66 650,6 ming AQSh dollari miqdorida eksport qilindi, bu umumiy eksport hajmining 33,8 foizini tashkil etdi.

To'qimachilik eksportining asosiy ulushini paxta iplari (85,7 %) va tayyor trikotaj kiyimlar (5,8%) tashkil etadi.

**TO`QIMACHI-
LIK MAHSULOT-
LARI EKSPORTI
TARKIBIDINAMI
KASI
(yanvar-
noyabr,
ming. AQSh
dollari)**

XSST tarkibi	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Jami	20 701,1	69 489,5	66 650,6
Paxtadan yigirilgan ip	17 042,4	62 834,7	57 108,9
Tayyor trikotaj kiyimlar	-	307,2	3 581,2
Ipak va ipak buyumlari	1 757,1	3 584,9	2 543,8
Paxta matolari	1 724,9	2 710,1	1 997,5
Trikotaj mato	-	-	677,4
Tayyor tikuv kiyimlari	-	4,7	510,0
Boshqa tayyor matolar, lattalar	176,7	40,0	126,9
Gilam va boshqa to'qimachilik zamin qoplamalari	-	5,7	41,7
Paxta momig'i, namat va to'quv bo'lmagan materiallar, arqonlar mahsulotlari	-	2,2	31,6
Boshqa tovarlar	-	-	31,5
Тукимачилик ип калаваси	-	-	0,047

TO'QIMACHILIK
MAHSULOTLARI
EKSPORT QILISH
GEOGRAFIYASI
(2020- yil
yanvar-noyabr,
oylari)

Respublikaning to'qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulot eksportini rag'batlantirish bo'yicha olib borilayotgan amaliy ishlar natijasida mamlakatimizning bu boradagi salohiyati tobora ortmoqda.

To'qimachilik mahsulotlarining eng kata ulushi XXR (50 180,4 ming AQSh dollari - 75,3 %), Qirg'iziston (4 621,3 ming AQSh dollari - 6,9 %) va Pokistonga (3 941,7 ming AQSh dollari - 5,9 %) to'g'ri keladi..

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
XXR	9 403,6	52 398,4	50 180,4
Qirg'izRespublikasi	-	57,3	4 621,3
Turkiya	3 677,6	2 995,8	3 941,7
Pokiston	382,9	5 754,5	3 797,9
Rossiya Federatsiyasi	6 159,5	5 513,3	3 045,9
Tojikiston	-	112,9	454,1
Afg'oniston	176,7	41,4	202,0
Hindiston	-	-	174,1
Belarus	238,3	70,4	130,0
Qozog'iston	-	-	100,1
KoreyaRespublikasi	-	818,4	3,0
Vetnam	302,1	520,3	-
Eron	360,4	1 182,1	-
Italiya	-	24,6	-

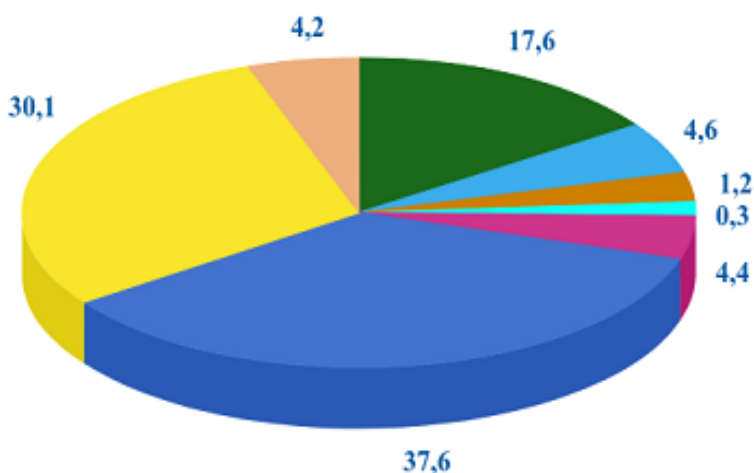

SURXONDARYO VILOYATINING IMPORTI (2020-yil yanvar-noyabr)

2020- yil yanvar-noyabr oylarida import hajmi 176 067,3 ming. AQSh dollarini va 2019- yilning mos davriga nisbatan 40,0 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng kata ulush, sanoat tovarlari (37,6 %), mashina va transport uskunalari (30,1 %), shuningdek oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (17,6 %) egallaydi.

IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
noyabr, ulushi,
% da)

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020- yilning yanvar-noyabrda import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 117 441,4 ming. AQSh dollariga kamaydi va 176 039,8 ming. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 27,2 ming. AQSh dollariga yetdi.

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
noyabr)**

XSST tarkibi	Ming. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	176 067,3	68 097,8	107 969,4	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	30 986,1	20 515,8	10 470,4	17,6	30,1	9,7
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	8 068,1	7 521,9	546,2	4,6	11,0	0,5
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	2 151,1	2 145,5	5,7	1,2	3,2	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	567,9	567,9	-	0,3	0,8	-
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	7 754,3	2 778,3	4 976,0	4,4	4,1	4,6
Sanoat mahsulotlari	66 255,8	29 623,9	36 632,0	37,6	43,5	33,9
Mashinalar va transport uskunolari	52 997,2	4 687,7	48 309,5	30,1	6,9	44,8
Har xil tayyor mahsulotlar	7 259,2	256,7	7 002,5	4,2	0,4	6,5
Xizmatlar	27,5	0,2	27,2	-	-	-

Importning eng kata ulushi sanoat tovarlariga (43,5 %) MDH mamlakatlariga, boshqa xorijiy davlatlarda esa ularning ulushi mashina va transport uskunalariga (44,8 %) to'g'ri keladi.

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
noyabr, o`shisi,
% da)**

XSST tarkibi	2019- yil yanvar-noyabr nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	60,0	73,8	53,6
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	84,1	68,9	148,0
Yoqilg'i bundan mustasno, noziq-ovqat xom ashyolari	92,2	198,2	11,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	7,2 m.	7,8 m.	25,4
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	46,2	46,2	-
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	16,1	13,7	17,9
Sanoat mahsulotlari	155,5	111,9	226,9
Mashinalar va transport uskunalari	39,2	52,3	38,2
Har xil tayyor mahsulotlar	36,3	18,9	37,6
Xizmatlar	55,7	3,6	63,0

Import qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibini tahlil qilish 2020- yil yanvar-noyabr oylarida, shuningdek, 2019- yil yanvar-noyabr nisbatan sanoat mahsulotlari importi 10,9 % dan 37,6 % gacha o'sdi, mashinalar va transport uskunalari 50,1 % dan 30,1 % gacha va oziq-ovqat mahsulotlari 21,8 % dan 17,6 % gacha pasaydi.

**IMPORT TARKIBI
DINAMIKASI
(2020-yil
yanvar-noyabr,
ulushi, % da)**

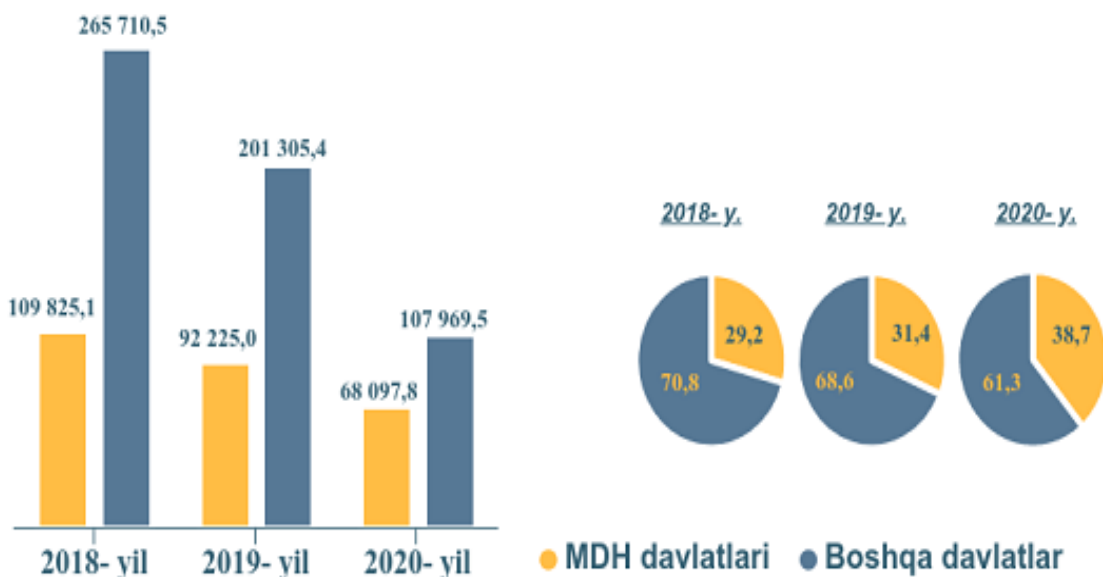
XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	21,8	12,6	17,6
Ichimliklar va tamaki	-	0,1	-
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	2,3	3,0	4,6
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	0,3	0,1	1,2
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	2,9	0,4	0,3
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	7,3	16,4	4,4
Sanoat mahsulotlari	10,9	14,5	37,6
Mashinalar va transport uskunolari	50,0	46,1	30,1
Har xil tayyor mahsulotlar	4,5	6,8	4,2
Xizmatlar	-	-	-

So'nggi uch yil ichida MDH mamlakatlaridan import hajmi oshdi, 2019- yilning shu davriga nisbatan ularning umumiy importdagi ulushi 29,2 % dan 38,7 % ga ko'tarildi. Dinamika shuningdek, boshqa xorijiy mamlakatlardan import hajmi 93 335,9 ming AQSh dollariga kamayganligini va 2019- yilning shu davriga nisbatan ularning ulushi 61,3 % tashkil etganligini ko'rsatmoqda.

IMPORT DAVLATLARGA MDH va BOSHQA XORIJIY DAVLATLAR (yanvar-noyabr oylari uchun, ming AQSh dollari, ulush,%)

Hisobot davri yakunlariga ko`ra, import bo`yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida 38,1 % ulushi Qozog`iston Respublikasi (16,4) bilan Rossiya Federatsiyasini (14,4 %) ortda qoldirgan holda, uchinchi o`rinni egalladi.

Davlatlar	Ming. AQSh dollari		O`shir sur`ati, % da		O`rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	98 075,5	67 017,0	167,4	68,3	1	1
Qozog`iston	24 436,8	28 895,0	60,8	118,2	4	2
Rossiya Federatsiyasi	33 416,8	25 388,4	115,8	76,0	2	3
Turkiya	26 808,6	10 901,9	112,4	40,7	3	4
Tojikiston	11 050,4	7 772,2	57,2	70,3	6	5
Litva	5 847,1	5 758,5	79,4	98,5	11	6
Hindiston	3 263,0	5 562,6	21,1	170,5	16	7
Koreya Respublikasi	15 117,5	5 143,5	64,2	34,0	5	8
Germaniya	5 250,7	3 623,6	36,6	69,0	14	9
Ukraina	10 193,6	2 361,2	74,0	23,2	8	10

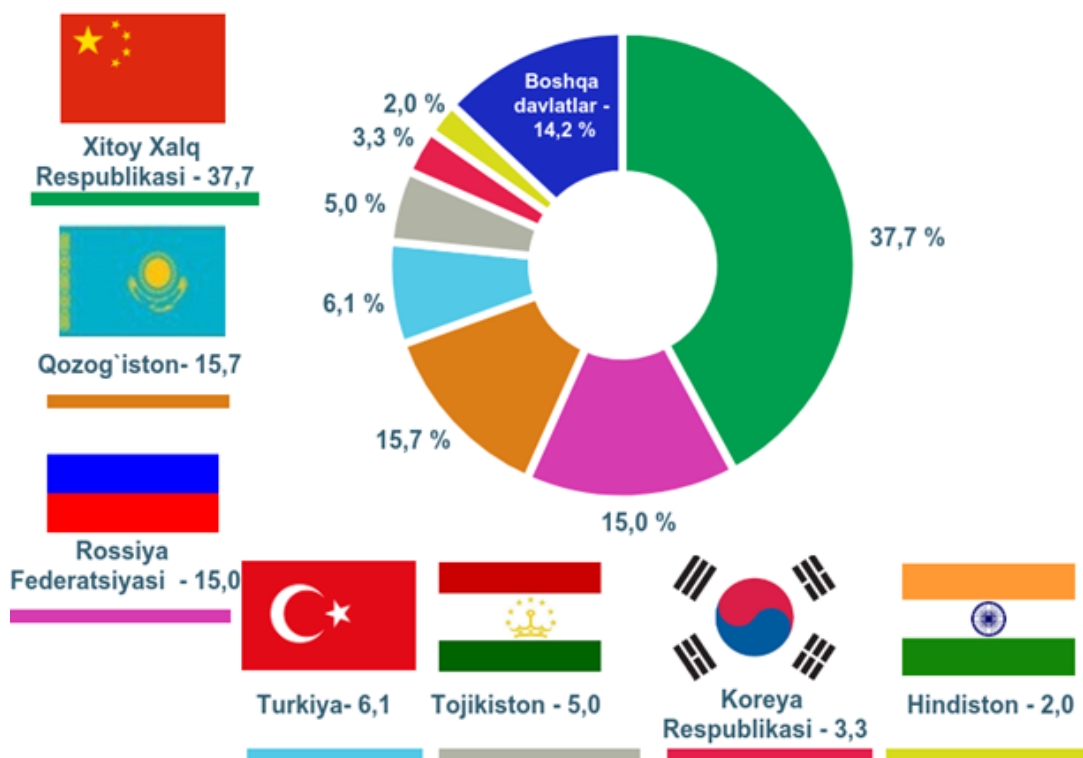
TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIRIK HAMKOR DAVLATLAR O`N BESHTALIGI (yanvar-noyabr)

Davlatlar	Ming. AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da		O`rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Italiya	1 000,0	1 895,0	7,5	189,5	23	11
Pokiston	4 704,1	1 747,1	17,8	37,1	15	12
Eron	10 219,0	1 700,1	88,2	16,6	7	13
Latviya	7 194,1	1 691,0	21,2	23,5	9	14
Belarussiya	5 554,3	1 301,3	5,2 p.	23,4	13	15

2020- yil yanvar-noyabr oylari yakuni bo'yicha Surxondaryo viloyati tomonidan 50 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

SURXONDARYO VILOYATI IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI (2020-yil yanvar-noyabr, % da)

Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Turkiya, Tojikiston, Litva va Hindiston) jami import hajmida 86,0 % ulushga ega bo'lib, 151 295,6 ming AQSh dollarini tashkil etadi.

Yuqorida sanab o'tilgan mamlakatlar bilan JST bo'yicha hamkorlik O'zbekiston Respublikasi Prezidentining so'nggi yillarda amalga oshirgan tashriflari natijasida baholanishi mumkin 15 davlatlarida uch yil, bu ayniqsa tashriflar hamkor davlatlar bilan imzolangan ikki tomonlama o'zaro manfaatli shartnomalar.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi**

Tel.:76-225-65-74